

GRECJA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	131 957 km ²	
ludność:	10,761 mln	
głowa państwa:	pani Ekaterini Sakielaropulu	od 13 marca 2020 r.
premier:	pan Kyriakos Mitsotakis	od 8 lipca 2019 r.
minister rozwoju i inwestycji:	pan Adonis Georgiadis	od 9 lipca 2019 r.
minister spraw zagranicznych:	pan Nikos Dendias	od 9 lipca 2019 r.
ambasador Grecji w Polsce:	pan Michael-Efstratios C. Daratzikis	od 10 października 2019 r.
ambasador RP w Grecji:	pan Artur Lompart	od 20 lipca 2020 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	jesień 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
PKB (w mld EUR)	177,258	176,487	180,217	184,713	187,0	159,6	179,8	195,6
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	16,400	16,400	16,800	17,200	17,500	14,800	16,400	18,000
PKB (wzrost w %)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,8	-8,2	4,1	6,0
Nadwyżka/deficyt budżetowy (% PKB)	-5,6	0,5	0,8	1,0	1,3	1,0	1,1	---
Dług publiczny (% PKB)	175,9	178,5	176,1	181,2	180,5	207,1	200,7	194,8
Inflacja (HICP w %)	0,1	0,4	1,1	0,8	0,4	-1,3	0,9	1,3
Bezrobocie (w %)	24,9	23,6	21,5	19,3	17,3	16,3	16,3	16,1
Eksport towarów i usług (% PKB)	31,6	30,1	33,0	36,1	40,1	36,1	---	---
Import towarów i usług (% PKB)	31,5	30,8	34,0	36,4	41,7	36,3	---	---
Eksport towarów (w mld EUR)	25,824	25,463	28,877	30,855	35,000	38,000	40,000	----
Import towarów (w mld EUR)	43,602	44,187	50,350	51,036	50,900	40,200	47,400	---
Deficyt handlowy (w mld EUR)	17,778	18,724	21,473	20,181	15,900	2,200	7,400	---
Bezp. inwestycje zagr. w Grecji (w mld EUR)	22,119	23,352	27,129	28,750	33,270	---	---	----

Źródło: EUROSTAT; Bank Grecji (dane dot. inwestycji bezpośrednich); Hellenic Statistical Authority (dane dot. eksportu i importu towarów); DG ECFIN; * prognoza

1. Podstawowe informacje

Republika Grecka to państwo unitarne, o parlamentarnym systemie rządów. Głową państwa jest prezydent wybierany przez parlament na 5-letnią kadencję. Obowiązująca konstytucja pochodzi z 1975 r. i została przyjęta po obaleniu rządów junty wojskowej (rządząca w kraju w l. 1967 – 1974). Była rewidowana trzykrotnie – w latach 1986, 2001 oraz 2008.

Prezydent powołuje premiera oraz – na jego wniosek – powołuje i odwołuje rząd. Władzę ustawodawczą sprawuje jednoizbowy parlament, złożony z 300 delegowanych. Wybory parlamentarne odbywają się co cztery lata.

Grecja jest państwem członkowskim Unii Europejskiej (od 1981 r.) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO czy OECD. Należy również do strefy euro. Jest zaliczana do krajów rozwiniętych z wysoko dochodową gospodarką i wysoką jakością życia. W rankingach Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego za 2017 rok znalazła się – odpowiednio – na 51. i 53. pozycji wśród państw świata według nominalnego PKB. Na skutek kryzysu gospodarczego Grecja została przeniesiona w rankingu MSCI za rok 2013 z kategorii „państwa rozwinięte” do kategorii „państwa rozwijające się”. Był to pierwszy przypadek degradacji kraju z pozycji wyższej na niższą.

Od 2011 r., gdy została przeprowadzona reforma administracyjna kraju, Grecja jest podzielona na 13 regionów oraz jeden obszar autonomiczny – Autonomiczną Republikę Góry Athos. W myśl nowej ustawy liczba gmin i departamentów na szczeblu lokalnym uległa zmniejszeniu o 40%.

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 7 lipca 2019 r. W wyniku głosowania zwyciężyła dotychczas centroprawicowa partia Nowa Demokracja (ND), która zdobyła 158 miejsc w parlamencie i tym samym osiągnęła większość zwykłą. SYRIZA (Koalicja Radykalnej Lewicy), rządząca od 2015 r., uzyskała drugi wynik i zdobyła 86 mandatów (o 59 miejsc mniej niż w poprzednich wyborach). Pozostałe partie biorące udział w wyborach zdobyły niewielką liczbę miejsc – KINAL (Ruch na rzecz Zmian) – 22 mandatów, KKE (Komunistyczna Partia Grecji) – 15 mandatów, EL (Greckie Rozwiązanie) – 10 mandatów oraz MeRA25 (Realistyczny Europejski Front Nieposłuszeństwa) – 9 mandatów. Frekwencja wyniosła 57,91%.

W styczniu 2020 r. odbyły się wybory prezydenckie, w trakcie których grecki parlament wybrał Katerinę Sakellaropoulou, niezależną kandydatkę, pełniącą wcześniej funkcję m.in. przewodniczącej Sądu Narodowego. Uzyskała ona poparcie sojuszu partii ND, SYRIZA i KINAL oraz otrzymała łącznie 261 głosów na 300 możliwych do zdobycia. Z kolei urzędujący prezydent uzyskał jedynie 33 głosów.

2. Sytuacja gospodarcza

Grecja jest krajem rozwiniętym pod względem gospodarczym, opartym głównie na sektorze usług (81% PKB – dane CIA Factbook za 2019 r.) i przemysłowym (15% PKB), z niewielkim udziałem sektora rolniczego (ok. 4%). Posiada również największą flotę statków na świecie o łącznej wartości 105 mld USD (stan za rok 2019 wg Vessels Value). Szacuje się, że ok. 20% towarów transportowanych na świecie drogą morską odbywa się za pomocą floty greckiej. Wiodącymi gałęziami krajowej gospodarki jest przemysł stoczniowy i turystyka.

Grecja jest największym beneficjentem pomocy unijnej, równej ok. 3,3% rocznego PKB kraju. W latach 2003 – 2007 grecka gospodarka osiągała coroczny wzrost o ok. 4%, jednak w 2009 r. weszła w fazę recesji na skutek światowego kryzysu finansowego i problemów z ograniczeniem wzrastającego deficytu budżetowego. W latach 2007 – 2008 Grecja spełniła kryteria wysokości deficytu budżetowego stawiane przez UE w ramach Pakietu na rzecz Stabilności i Wzrostu (nie więcej niż 3% PKB), jednak nie wypełniła ich w 2009 r., gdy deficyt wyniósł 15% PKB kraju. Pogarszający się stan finansów publicznych, nieprecyzyjne dane statystyczne i stałe niepowodzenia związane z koniecznością przeprowadzania wymaganych reform sprawiły, że pod koniec 2009 r. agencje ratingowe obniżyły międzynarodowy rating Grecji. Pod presją ze strony UE i innych uczestników rynku międzynarodowego grecki rząd zaakceptował program pomocowy, który zakładał m.in.

MINISTERSTWO ROZWOJU i TECHNOLOGII

obniżenie wydatków rządowych, uszczelnienie systemu podatkowego, przegląd systemów emerytalnego, opieki zdrowotnej i służby cywilnej oraz reformę rynku pracy. W 2014 r. grecka gospodarka rozpoczęła wchodzenie z kryzysu. Po raz pierwszy od 2007 r. kraj osiągnął wzrost gospodarczy, który wyniósł wówczas 0,7% PKB. W konsekwencji reform gospodarczych i poprawy sytuacji finansowej na rynku światowym deficyt budżetowy został zredukowany w 2017 r. do poziomu 1,3% PKB. Plan pomocowy dla Grecji, który został wprowadzony w 2009 r. przez Komisję Europejską, Europejski Bank Centralny i Międzynarodowy Fundusz Walutowy, zakończył się dopiero w 2018 roku. W tym okresie kraj otrzymał wsparcie finansowe w wysokości ponad 300 mld euro.

Zapoczątkowany przez pandemię w 2020 r. kryzys gospodarczy uniemożliwia Grecji kontynuację redukcji długu publicznego. Najbardziej ucierpi sektor turystyczny oraz transport i logistyka.

Rząd grecki wdrożył pakiety osłonowe gospodarki i rynku pracy o wartości 24 mld euro. Wzmocnił też zasoby rezerwowe kraju do 38 mld euro, pozyskując z rynków międzynarodowych, dzięki udanym emisjom obligacji, 14 mld euro. Grecja otrzyma w ramach europejskiego funduszu odbudowy 19 mld euro z możliwością dodatkowych 12,5 mld euro w formie kredytów. Ponadto, w ramach nowej perspektywy finansowej 2012 – 2027 otrzyma 14 mld euro. Stanowi to dla Grecji szansę podniesienia konkurencyjności i produktywności gospodarki (rozwój technologii 5G).

Głównymi priorytetami greckiego rządu są:

1. Bezpieczeństwo i obrona narodowa
2. Służba zdrowia
3. Gospodarka (pakiet 12 działań osłonowych o wartości 6,8 mld euro).

Handel

Grecja od lat odnotowuje ujemny bilans handlowy – według danych Hellenic Statistical Authority za 2019 r. wyniósł on 15,9 mld euro, natomiast w 2018 r. – wyniósł ponad 20,2 mld euro. Jest jednak w znacznym stopniu bilansowany przez eksport usług – przede wszystkim w sektorze żegluga morskiej, turystyki oraz usług finansowych. Według danych OECD za 2019 r. eksport stanowi ok. 22% PKB kraju.

Szacuje się, że ponad 60% greckiego eksportu kierowane jest na rynek europejski, natomiast niemal ¼ – na rynek azjatycki. Największymi partnerami handlowymi pod względem wartości eksportu są Włochy (ponad 10% greckiego eksportu), Niemcy, Turcja, Cypr, Bułgaria, Liban, Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Rumunia oraz Francja. Z kolei ok. 55% greckiego importu pochodzi z krajów UE. Największymi partnerami handlowymi Grecji pod względem wartości importu są Niemcy (ponad 10% greckiego importu), Włochy, Chiny, Rosja, Holandia, Irak i Francja.

Grecja eksportuje głównie artykuły spożywcze, produkty chemiczne, przemysłowe i petrochemiczne. Importuje natomiast przede wszystkim urządzenia mechaniczne, pojazdy, produkty chemiczne oraz artykuły spożywcze.

Turystyka

Wpływy z turystyki stanowią ok. 20% PKB kraju. Bezpośrednie wpływy do budżetu państwa wyniosły w 2019 r. 18,1 mld euro, natomiast całkowite wpływy (włącznie z pośrednimi) – 37 mld euro. Z każdym kolejnym rokiem branża turystyczna zapewnia znaczący wzrost wpływów do budżetu państwa, zwiększenie inwestycji (3,1 mld euro, co stanowi 15,9% wszystkich inwestycji w sektorze turystycznym w 2017 r.) oraz zatrudnienia (459 tys. pracowników pracowało bezpośrednio w branży turystycznej – 12,2% zatrudnionych w kraju, natomiast pośrednio – 934,5 tys. pracowników, co stanowi 24,8% zatrudnionych w kraju).

Pandemia przyniosła greckiej turystyce straty w 2020 r. na poziomie 10 mld euro.

Według raportu Polskiej Izby Turystyki za rok 2019 Grecja od kilku lat pozostaje najpopularniejszym kierunkiem wakacyjnym Polaków, w tym decydujących się na wyjazd z biurami podróży (udział

MINISTERSTWO ROZWOJU i TECHNOLOGII

w rynku – 31,6%). Jednakże spada dynamika wzrostu tej destynacji wśród polskich turystów. Szacuje się także, że w 2019 r. Grecję odwiedziło ponad milion Polaków.

Inwestycje

Według danych Banku Grecji skumulowany napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w latach 2007 – 2019 wyniósł łącznie 25,342 mld euro. Wśród pięciu największych zagranicznych inwestorów znalazły się Niemcy, Francja, Cypr, Szwajcaria oraz Kanada. Większość BIZ koncentruje się na sektorze usług, w tym finansowym i ubezpieczeniowym (35% wszystkich BIZ w Grecji), ICT (20%), nieruchomości (12%) i logistyki (12%).

W 2019 r. wartość BIZ w Grecji wyniosła 33,3 mld euro i uległa zwiększeniu w porównaniu do lat wcześniejszych (w 2017 r. – 27 mld euro, w 2018 r. – 29 mld euro). Największymi inwestorami były następujące państwa: Niemcy, Luksemburg, Niderlandy, Szwajcaria oraz Francja.

Krajową agencją zajmującą się zwiększeniem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych jest *Enterprise Greece* (www.enterprisegreece.gov.gr). Przedsiębiorstwa, które planują wdrożyć projekt inwestycyjny szacowany na przynajmniej 2 mln euro, mogą skorzystać z pomocy tzw. rzecznika praw inwestora (ang. *Enterprise Greece Investor Ombudsman*).

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe:

- *Traktat o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką sporządzony w Atenach dnia 12 czerwca 1996 r.*
- *Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Greckiej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Atenach dnia 20 listopada 1987 r.*
- *Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Grecji o współpracy kulturalnej i naukowej, podpisana w Atenach dnia 31 marca 1976 r.*

Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Grecją, sporządzona w Atenach w 1992 r., została wypowiedziana przez stronę polską z dniem 7 czerwca 2018 r. Na mocy umowy inwestycje były chronione do dn. 7 listopada 2019 r.

4. Wymiana handlowa z Polską

Polsko-grecka wymiana handlowa (w mln euro)

	2016	2017	2018	2019	Dynamika a 2019 2018	2020	Dynamika 2020 2019	I-VIII 2021	Dynamika I-VIII 2021 I-VIII 2020
Eksport	811,3	857,3	876,3	978,3	112%	1 030,4	105%	761,4	122,8%
Import	458,7	462,8	505,2	472,8	94%	584,0	124%	433,7	123,4%
Obroty	1 270	1 320,2	1 381,5	1 451,1	105%	1 614,5	111%	1 195,1	123%
Saldo	352,6	394,5	371,1	505,4	-	446,4	-	327,6	-

Źródło: GUS

Według danych GUS w 2020 r. Grecja znalazła się na 29. miejscu pod względem polskiego eksportu (0,4% polskiego eksportu ogółem). Jest to wzrost o jedną pozycję w porównaniu z rokiem 2019.

MINISTERSTWO ROZWOJU i TECHNOLOGII

łącznie wartość polskiego eksportu do Grecji wyniosła 1 030,4 mln euro i wzrosła o 5% r/r. Mimo stałego wzrostu polskiego eksportu do Grecji, w latach 2016 – 2018 dynamika ulegała osłabieniu (spadek z 7,8% wzrostu w 2016 r. do 2,2% w 2018 r.). 12% wzrost polskiego eksportu do Grecji przyniósł rok 2019, żeby następnie w 2020 r. spaść do 5%. Zdecydowanie mniejszą wartość przyjmuje import z Grecji, tj. ok. 584,0 mln EUR w 2020, co dało jej 44. pozycję wśród rynków importowych (0,3% udziału). W obrotach z Grecją notujemy nadwyżkę, która w 2020 r. wyniosła 446,4 mln EUR.

Struktura obrotów towarowych

Polska eksportuje do Grecji przede wszystkim aparaturę odbiorczą dla telewizji, monitory, projektory video (5% ogółu polskiego eksportu do Grecji), statki pasażerskie, towarowe, promy (4,5%), aparaturę do telefonii (4,3%), mięso wołowe świeże lub schłodzone (3,8%), maszyny oraz urządzenia elektroniczne i cyfrowe wraz z częściami (3,7%), produkty tytoniowe (3,3%), produkty higieniczne (2,8%), odczynniki laboratoryjne (2,1%), mięso jadalne i podroby z drobiu (1,9%), maszynki do golenia (1,9%).

Polska importuje z Grecji głównie blachy z aluminium (14,9%), leki (11,8%), statki pasażerskie, towarowe, promy (10,4%), owoce (m.in. maliny porzeczeki, jagody, owoce cytrusowe, morele, brzoskwinie – 9,8%), folię aluminiową (3%), warzywa zakonserwowane (2,8%), sztaby, pręty, kształtowniki z aluminium (1,7%), środki czystości (1,7%).

Grecki import sektora rolno-spożywczego szacowany jest na 5,5 mld euro. Od 2012 r. wartość polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych do Grecji wzrosła o 127,1% (obecnie stanowi ok. 30% łącznej wartości polskiego eksportu do Grecji).

Lista perspektywicznych branż dla polskiego eksportu według PAIH:

- produkty rolno-spożywcze, mięso i produkty mięsne – głównie mięso wołowe i cielęcina, przetwory spożywcze zawierające kakao, grzyby (głównie pieczarki), cukier i wyroby cukiernicze, tytoń i wyroby tytoniowe, mleko i przetwory mleczne oraz przetwory zbożowe;
- wyroby chemiczne, w tym: kosmetyki, farmaceutyki, odczynniki i komponenty chemiczne;
- wyroby przemysłowe – gazomierze, liczniki, części i akcesoria, maszyny i urządzenia, urządzenia do cyfrowego przetwarzania danych, pralki, chłodziarki, opony pneumatyczne, pojazdy mechaniczne, meble z drewna;
- sektor stoczniowy.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Oba kraje znajdują się na odległych miejscach w swoich zestawieniach bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Według danych NBP na koniec 2020 roku stan zobowiązań Polski z tytułu greckich inwestycji bezpośrednich wyniósł 36,6 mln EUR, co stanowiło 0,02% w skali kraju. W 2019 r. było to 36,3 mln EUR.

Na liście największych inwestorów zagranicznych w Polsce opublikowanej w kwietniu 2019 przez PAIH zostało ujętych 20 greckich przedsiębiorstw, w tym z sektora artykułów spożywczych –Coca-Cola Hellenic Bottling Company, Chipita; kosmetycznych –Sarantis oraz z sektora budowlanego – Stelma SA, Alpha Grissin International Holdings Limited.

Greckie inwestycje w PL osiągnęły najwyższy poziom w 2009 r., po czym ich wartość zaczęła spadać, co było rezultatem wycofania się jednego z największych inwestorów greckich w Polsce – Eurobanku i sprzedaży przez niego Polbanku. Odtąd, podmioty greckie wykazują umiarkowane zainteresowanie działalnością inwestycyjną w Polsce.

Z kolei stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Grecji na koniec 2020 roku wyniósł 30,9 mln EUR, co stanowiło 0,13% polskich inwestycji za granicą. W 2019 r. było to 10,5 mln EUR.

W lutym 2019 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej, zarządzany przez PFR TFI S.A., zawarł umowę inwestycyjną dotyczącą rozwoju sieci własnych hoteli turystycznych Rainbow Tours S.A. w Grecji. Fundusz zainwestuje 9 mln EUR w grecką spółkę White Olive Hotels A.E. należącą do Rainbow Tours, z możliwością zwiększenia kwoty inwestycji Funduszu do 12,5 mln EUR. W marcu 2021 r. spółka Rainbow Tours, właściciel biura podróży Rainbow, podpisała umowę z Polskim Funduszem Rozwoju (PFR) na dokapitalizowanie jej spółki White Olive, która buduje i modernizuje hotele w Grecji. Należący do grupy PFR Fundusz Ekspansji Zagranicznej obejmie kosztem 9 milionów euro 34 procent akcji w White Olive.

6. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Greckiej

adres: Chryssanthemon 22, 154 52 Paleo Psychiko, Ateny

nr tel: (+30) 210 6797 700 / fax: (+30) 210 6797 711

e-mail: ateny.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: www.ateny.msz.gov.pl

Ambasada Republiki Greckiej w RP

adres: ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel: +48 22 622 94 60, 622 94 61 / fax: +48 22 622 94 64

e-mail: gremb.war@mfa.gr

Wydział Ekonomiczno-Handlowy

ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel: +48 22 622 94 66 / fax: +48 22 622 94 64

e-mail: ecocom-warsaw@mfa.gr

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Październik 2021 r.